

Weekklapper.

De volgende week begint de vasten. Eerst hebben we dus Carnaval en Vastenavond.

Carnaval komt — verschiet niet — van Carni vale dicere of in onze taal « vaarwel zeggen aan het vleesch ». Immers het waren de dagen voor het vasten — Zoo beweren de geleerden.

In de middeleeuwen werden die dagen luidruchtig gevierd. De magistraten van Antwerpen kwamen dan samen in een herberg, om beter de orde te handhaven. De menschen waren toen nog al roerig. Ten jare 1404 zaten ze in de « Lelie » in de Cammerstraat. Op stadskosten dronken de vroede heeren wijn. Ze mochten wel iets hebben om zoo over de goede zeden hunner onderdanen te waken. Maar 's avonds laat waggelden ze zelf naar huis... Och, men ziet in deze dagen ook nog wel, dat woorden geen daden zijn en velen eigenlijk willen zeggen : Luister naar mijn woorden, doch ziet niet naar mijn daden. » Dinsdag is de eigenlijke vastenavond. Dan moeten de koeken in de pan sissen. Te Méchelen hield men eertijds een steekspel op de markt. In 1514 zag men daar voor een venster van de « Swaen » Karel V zitten. Hij was toen nog maar 14 jaar oud. De Gentenaars waren nog fier op het graafje, dat in hun stad geboren was. 't Zou nu een keer een Vlaming-zijn, « hun heer ». Maar 't was anders !

't Was percies als nu. De Franskiljons of Leliaarts lieten de Vlamingen feest vieren en met stoeten uitgaan en roepen en tieren. Maar intusschen waren ze hen leelijk aan 't bedriegen. Ze hadden hun grooten baas Chèvre als oppervoogd in het paleis weten te schuiven en die zorgde voor de rest. Karel werd opgevoed in haat tegen de Vlamingen en hun zin voor vrijheid. Vlaamsche meisjes verleiden dat mocht hij, als die schoone slachtersdochter van Gent, met wie hij in de meerschen langs de Leie ging wandelden, gelijk De Geyter het zoo treffend vertelt ; en dan Johanneke van der Gheenst van Nukerke, die de moeder werd van Margaretha van Parma. Maar de Vlamingen steunen, neen, ge weet wat hij in zijn geboortestad uitstak, heel Gent moest bukken, Roeland uit den toren bonsen en de fierste poorters met stroppen aan voor hem verschijnen. Zijn rijk hield toch ook geen stand zomin als dat van zijn naneef Wilhelm II.

Op Carnaval gingen ook in vele steden de reuzen uit. En de jongens liepen met den rommelpot. Als ge op Vastenavond niet eet, krijgt ge van 't heele jaar geen koorts, zei men in mijn jongen tijd. Maar niemand wilde zich aan die wreede proeve blootstellen. Niet eten op Vastenavond, als over heel Vlaanderen de geur van pannekoeken walmdde, dat was onmogelijk.

Begrijpt ge de West-Vlaamsche spreuk : « 'k Ben zoo verlaan als een panne op Vastenavond ». Ik heb het zoo druk als een koekepan op Vasten-

avond. Dan moeten immers naar oud gebruik in een Vlaamsch gezin koeken worden gebakken.

Maar we moeten niet tot de middeleeuwen teruggaan. Tot aan den oorlog was Carnaval in de meeste steden nog een echte wallebakkerij... En gaan we twintig, dertig, vijftig jaar terug, wel toen deden al de zotte streken nog aan de middeleeuwen denken ! In 1838 was de polka een nieuwe dans op den Vastenavond.

Door van Rijswijck dichtte :

« Wij zien bijna geen andre dansen
In dagelijkschen omgang meer
Daarin zijn wij de rappe Franschen
Vooruit geschoven dezen keer ».

Hij bedoelde op het één stap voor- en twee stappen achterwaarts.

We hadden het daar over Reuzen. Die deden mee aan den Vastenavondpret.

De Antwerpsche Reus wordt nu uitgenoodigd tot een bezoek aan Douai, in Noord-Frankrijk... Ieder zijn goesting, maar de tijd stemt nu niet tot zulk kinderlijk feesten... Men zal dit jaar dansen op een vulkaan met Carnaval. Hoe kunnen we anders Europa vergelijken !

14 Februari is de geboortedag van Jan van Rijswijck, wijlen burgemeester van Antwerpen. Ik denk hier aan een woord van « onzen Jan », zooals de Sinjoren hem noemden ...Er werd in den gemeenteraad door iemand allerlei flauwigheid verteld over 't Fransch, dat het een wereldtaal was, een schoone taal enz., wat ik gaarne toegeef als ge ze maar niet uit den mond onzer Franskiljons hoort. Jan van Rijswijck antwoordde : « Ik wil aannemen, dat het Fransch veel meer verspreid is, en schooner is dan 't Vlaamsch. Ik stel het mij voor als een rijke dame, prachtig gekleed en het Vlaamsch als een eenvoudig vrouwtje, met een gekleurden borstdoek aan en een wit mutsje op 't hoofd. Maar als dit vrouwtje mijn moeder is, heb ik meer achting voor haar dan voor die rijke dame, en in mijn hart behoud ik voor haar de eerste plaats ». En zoo is het... Maar de katoenbarons en de O ! Commerce kennen dat gevoel niet. Die beperken hun ideaal tot een bankbriefje en als 't kan tot een decoratie...

Carnaval ! Och, er loopen er zoo veel 't jaar door met een driekleurig masker op ! Kon men dat maar verbieden !

N^r 15.

Prijs 35 cent. — Abonn. per jaar 20,80 fr. 10 Februari 1923.

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

